

**СПЕЦИФІКА ВІДТВОРЕННЯ ІДІОСТИЛЮ Р. ЯРРОС В
УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ РОМАНУ «ЧЕТВЕРТЕ КРИЛО»**

Пушкар Тетяна Миколаївна,

к.пед.н., доцент

Коваль Руслана Юріївна,

студентка

Житомирський державний університет імені Івана Франка
м. Житомир, Україна

Анотація: У роботі розглядаються особливості відтворення авторського ідіостилю американської письменниці Ребекки Яррос в українському перекладі роману «Четверте крило». Аналіз зосереджено на тому, як мовні та стилістичні засоби оригінального тексту передано українською мовою, які лінгвістичні рішення були застосовані перекладачами та як збереження індивідуального стилю автора впливає на художню цілісність твору. Висвітлено основні теоретичні підходи до феномену ідіостилю, а також окреслено практичні аспекти перекладацьких стратегій і тактик.

Ключові слова: ідіостиль, переклад, специфіка перекладу, авторський стиль, український переклад, художній переклад, перекладацькі стратегії.

Роман «Четверте крило» – сучасний фентезійний твір американської письменниці Ребекки Яррос, який здобув широку популярність у світі, зокрема, й на українському книжковому ринку. В українському виданні роману збережено жанрову специфіку оригіналу, обсяг тексту та основні стилістичні характеристики авторського письма.

Однією з ключових проблем художнього перекладу є збереження ідіостилю автора – сукупності мовних, стилістичних і композиційних особливостей, що формують унікальний авторський стиль та визначають індивідуальну манеру письма. Ідіостиль охоплює лексичні, граматичні,

синтаксичні, стилістичні та образні засоби, які забезпечують художню своєрідність твору та його емоційно-естетичну цілісність. У процесі перекладу художніх текстів важливо не лише точно передати зміст оригіналу, але й максимально відтворити індивідуальний стиль автора. Це становить складну лінгвістичну та творчо-інтерпретаційну задачу, оскільки перекладач змушений балансувати між функціональною адекватністю, мовною природністю та естетичною цілісністю тексту.

Відтворення ідіостилю передбачає не буквально копіювання мовних форм, а пошук таких засобів у мові перекладу, які дозволяють зберегти авторський стиль і водночас зробити текст зрозумілим і художньо-повноцінним для читача.

Сучасні перекладознавчі дослідження засвідчують, що перекладачі застосовують різні стратегії й тактики для адаптації ідіостилю автора до норм і традицій цільової мови. Зокрема, використовуються підходи, спрямовані на максимальне збереження стилістичних особливостей оригіналу або їх часткове відтворення з урахуванням культурного й мовного контексту. До поширених тактик належать компенсація, функціональна заміна, адаптація, калькування та творчі трансформації, що дозволяють передати зміст і стиль тексту в оптимальній формі.

Роман «Четверте крило» розповідає історію двадцятирічної дівчини Вайолет Сорренгейл, яка всупереч власним очікуванням змушена вступити до військової академії вершників драконів замість кар'єри писаря. Твір вирізняється напруженою сюжетною динамікою, детально вибудованим фантастичним світом, а також глибоким психологічним зображенням головної героїні, її внутрішніх переживань, страхів і трансформацій.

Стиль Ребекки Яррос поєднує динамічність оповіді, емоційну насиченість, експресивність діалогів та увагу до внутрішнього стану персонажів. Авторка активно використовує розмовні елементи мовлення, сленг, емоційно забарвлену лексику та образні засоби, що формує живу, сучасну та психологічно переконливу манеру письма. Значну роль у створенні художньої

атмосфери відіграють також описові конструкції, метафоричність та ритмічність синтаксису.

Оригінальний текст роману насичений специфічною фентезійною лексикою, термінами військового навчання, назвами вигаданих інституцій і понять, що формують унікальний світ твору. У процесі перекладу перекладачі мали знайти відповідні українські еквіваленти, які б зберігали стилістичну цілісність тексту та водночас залишалися зрозумілими й природними для українського читача. У деяких випадках застосовувалися адаптаційні стратегії, коли прямі кальки замінювалися функціонально рівнозначними мовними засобами. Важливим аспектом відтворення ідіостилю є передача емоційної насиченості авторського тексту. Ребекка Яррос широко використовує емоційно експресивні конструкції, внутрішні монологи персонажів та інтонаційно забарвлені репліки, що створює ефект психологічної глибини та драматичної напруги. Перекладачі повинні були зберегти тональність, настрій і характер мовлення персонажів, що нерідко потребувало творчого підходу й стилістичної адаптації.

У процесі перекладу роману були використані різні перекладацькі стратегії, зокрема, орієнтація на максимальне збереження авторського стилю, часткову стилістичну адаптацію та компенсацію втрат стилістичних маркерів у межах тексту. Такий підхід дозволив досягти балансу між точністю передачі змісту та збереженням художньої виразності.

Відтворення ідіостилю у художньому перекладі є складним і багатогранним процесом, що вимагає від перекладача не лише мовної компетентності, а й глибокого розуміння авторської манери письма та культурного контексту твору. Аналіз українського перекладу роману «Четверте крило» свідчить про намагання зберегти індивідуальний стиль Ребекки Яррос, передати емоційне забарвлення тексту, ритм оповіді та характер мовлення персонажів. Застосування різних перекладацьких стратегій і тактик дозволило створити переклад, який поєднує адекватність оригіналу з художньою природністю української мови.

Таким чином, відтворення ідіостилю Ребекки Яррос в українському перекладі роману «Четверте крило» демонструє ефективний баланс між збереженням авторської індивідуальності та адаптацією тексту до культурних і мовних особливостей цільової аудиторії, що є одним із ключових завдань сучасного художнього перекладознавства.